

**OMIESZKAWAĆ** (84) *vb impf*

**omieszkawać** (78), **omięszkawać** (6); omieszkawać *KromRozm I, GliczKsiqż*; omieszkawać : omięszkawać *RejPs* (17:1), *Leop* (1:1), *UstPraw* (2:1), *Mqcz* (11:1).

-łz- (71), -łf- (7), -f- (6).

o, e oraz *drugie a jasne*; -aw- (51), -aw (14); -aw- *GliczKsiqż*, też *RejPs* (6); -aw- : -aw- *LubPs* (3:1), *BibRadz* (2:1), *Mqcz* (8:4), *ModrzBaz* (2:1).

*inf* omieszkawać (12). ♦ *praes 1 sg* omieszkawam (2). ♦ *2 sg* omieszkawasz (6). ♦ *3 sg* omieszkawa (15). ♦ *3 pl* omieszkawają (4). ♦ *praet 1 sg m* -m omieszkawał (3). ♦ *3 sg m* omieszkawał (6). ♦ *3 pl m pers* omieszkawali (3). ♦ *fut 3 sg m* będzie omieszkawał (1). ♦ *imp 2 sg* omieszkawaj (18). ♦ *con 1 sg m* bych omieszkawał (1). ♦ *3 sg m* by omieszkawał (4). *f* by omieszkawała (1). ♦ *3 pl m pers* by omieszkawali (3). ♦ *impers praet* omieszkawało się (1). ♦ *part praes act* omieszkawając (4).

*Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. s.v. omieszkąć.*

1. *Opóźniać, zwlekać, ociągać się, wstrzymywać; także wahać się; cessare, tardare Mqcz, PolAnt, Vulg; cunctari, in mora esse Modrz* (57) : *HistJóz D4v; TarDuch D2*; na morawę łie vdali, ktorąz więcej niż przez czały miefiacz mieczem y ogniem pułtofzyli wolno. Ggiż [!] Waczław krol Czełki w łwym obozie omiełzkawał Także od Ołomuncza do Węgier łie vdali *MiechGlab* 14; *RejPs* 99; tho imię pobudzało mię wełnie ábych nie omiełzkawał/ ále ábych vliłnie dufaiąc męźnie połtěpował *HistAl C2v; LubPs hhv; BibRadz Ps* 39/18; Aeschinus ociose cessat, prandium corrumpitur, Ey długo go nie małz/ długo omiełzkawa/ obyad kwáśnieye. *Mqcz* 45c, 45c, 311b; *HistRzym* 80; *RejPos* 49v, 60; *BudBib Iob* 37/4; *ModrzBaz* 104v; *MWilkHist E2v*; Lecz lud oczekiwał Záchárlařá: y dźiwowáli łię że tak omiełzkawał [*quod tardaret ipse*; iż długo trwał *Leop*] w kołćiele. *WujNT Luc* 1/21, *Matth* 25/5.

*omieszkawać czego* (1): Afferre moram et tarditatem alicui rei, Omiełzkawác czego. *Mqcz* 441b.

*omieszkawać do czego* (1): Iłby tedy do tćy połługi nieomiełzkawáli *SarnStat* 1197.

*omieszkawać do kogo [= komu]* z czym (1): Modlitwá ábi Pan Bog z rátkunykem á s wlpomożeniem łwym do łwych wiernych omiełzkawać nie raczył *LubPs K4 marg.*

*omieszkawać komu* (10): *RejPs* 113; Nye omyełłkaway [*Panieł*] wyernym twym s wlpomożenyem twoim. *LubPs L2; BibRadz Ruth* 1/13, 2.*Petr* 2/3; Detineo, Zádzierzawam kogo/ omiełzkawam komu. *Mqcz* 447c; *RejAp* 9; *BudNT 2.Petr* 2/3; Ktorem łąd zdawná nie omiełzkawa/ y zátráćenie ich nie drzemie. *WujNT 2.Petr* 2/3. *Cf omieszkawać co komu, komu czym.*

*omieszkawać co komu* (1): A iefliby Striy będąc opiekunem chytrze ićy omiełzkawał czał/ tedy przez iego wolćy może zá mąż iłdź. *SarnStat* 641.

*omieszkawać komu czym* (1): nie racz miłółciwie nam omiełłkawac wlpomożeniem łwoiem *RejPs* 208v.

*omieszkawać kogo z czym* (1): á tak też moy pánie nierácz mię omiełłkawác z rátkuniek łwoiem *RejPs* 211.

*omieszkawać na co* (5): przeto pokornie prołłć nieomiełłkaway, miłółciwie ná w łpomożenie moie. *RejPs* 58, 43, 87v, 188; *RejPos* [254] *marg.*

*omieszkawać z czym* (6): *RejPs* 113; *LubPs* L2; *RejAp* 9; gdzież go [Jezusa] kolwiek prośli/ aby im wyłożył słowá swoje święte/ nigdy s thym nie omieszkawał/ nigdy się długo nie dał prosić *RejPos* 126. *Cf omieszkawać do kogo z czym, kogo z czym.*

*cum inf* (18): a nieomieszkaway ratowac nas gdy by tobie co sprzeciwnego miało przidz nanas *RejPs* 102v, 32, 83v, 88v, 89v, 100v (9); Słubięśli co Pánu Bogu/ nieomieszkaway spełnić. *Leop Eccle* 5/3; Nieomieszkaway náwrócić się do Páná/ á nie odkłáday dzień zá dzień *Leop Eccle* 5/8; *BibRadz Ruth* 1/13; *BielKron* 72v; *RejPos* 47v, 49v; *ModrzBaz* 5; *SkarŻyw* 557; *WujNT Luc* 12/45.

*Ze zdaniem dopełnieniowym* (1): PAnie boże moy nic nieomieszkaway ábys z sprzeciwności moich wydarł mię á pokwáp się co rychley ku ráttunkowi memu *RejPs* 102.

*W przeciwstawieniu*: »być rychło... omieszkawać« (1): iż gdy ony węzły blizu siebie są/ tedy też iedno dziecię po drugim richło będzie/ ale gdy od siebie daleko będą/ tedi theż płód ieden za drugim będzie omieszkawał *FalZioł* V 35.

*W charakterystycznych połączeniach*: *omieszkawać (tak) długo* (2), *tak* (2); *nic nie omieszkawać* (5).

*W przen* (3): *BibRadz* 2.*Petr* 2/3; A włákomstwie zmyślonemi słowy wámi kupczyć będą/ którym sład zdawná nie omieszkawa [non cessat]/ y zátrácenie ich nie drzemie. *BudNT* 2.*Petr* 2/3; *WujNT* 2.*Petr* 2/3.

2. *Zaniedbywać, pomijać; pozbawiać się, utracać; neglegere* *Mącz, Modrz; cessare, defraudare, transgredi* *PolAnt* (23) :

*omieszkawać czego* (16): *LibLeg* 10/95; *KromRozm I* N4; *GliczKsiqz* O5; Winá ná Stárośty y ná ty co dzierzá Kroleśtwá/ omieszkawáią gránic *UstPraw* A3v; *OrzRozm* V3; *Mącz* 98c, 510b; *RejZwierc* 95; Nie omieszkaway sobie czáfu wesołego [Ne defraudes a bona die] *BudBib Eccle* 14/14; *ModrzBaz* 45; mamy odpráwować té *criminalia*, ná káżdą Szrodę/ Piątek/ y Sobotę/ nie omieszkawáiąc innych słpraw Séymowi należących. *SarnStat* 149 [idem] 857; Więc żem prozno czáfowi wpływać nie dawał/ Y tegom y owegom nie rad omieszkawał. *CzahTr* [D]v, A4v. *Cf Ze zdaniem dopełnieniowym.*

*omieszkawać komu* (3): Więc mi też dziátek więcej niż drugiey przybywa. Czeladź też gdzie by miała robić co inego/ Wiele mi omieszkawa strzegąc wczáfu twego. *HistLan* B; *BudBib Eccle* 14/14; *Cf omieszkawać komu w czym.*

*omieszkawać komu w czym* (1): Y niechciał omieszkáć thego okazáć/ iáko był on nigdy w żadney náuce wiernym słwym omieszkawać nie raczył. *RejPos* 41.

*omieszkawać kogo z czym* (1): Byś nye raczył omyeśkáváć mnye z obroną słwoyá *LubPs* bb6v.

*cum inf* (3): yelly by panowie stharośthowie wczem lvdziom spraviedlywóści vkraczały albo czynycz omyeśkawały *LibLeg* 6/158; *UstPraw* A3, A3v.

*Ze zdaniem dopełnieniowym* [z zapowiednikiem: to; aby (1), co (1)] (2): *Mącz* 35b; aby tego żaden nie omieszkawał [non transgrediatur]/ aby te dwa dni święcił iáko są opísane y pewnego czáfu poślánowane ná káždy rok. *BudBib Esth* 9/27.

*Szeregi*: »przestawać lub omieszkawać« (1): Kto słucha niech słucha/ á kto zaniechawa (*marg*) Albo prześtáwa/ lub omieszkawa. (–) niech zaniecháwa *BudBib Ez* 3/27.

»przestrzegać a nigdy nie omieszkawać« (1): Gdy go [przyszłego kapłana] ná to [kapłaństwo] w wodzą á páfuyá ma tego [urzędu] przestrzegáć/ á nigdy nye omyeśkáváć *GliczKsiqz* O5.

3. *Przeszkadzać, zawadzać; moram afferre, cessare, tardare* *Mqcz* (4) : Quid cessas, Coż czynisz/  
có omiełzkawa [!] *Mqcz* 45c.

*omieszkawać komu* (2): Tardo, Omiełzkawam komu y zámiełzkawam łie łam. *Mqcz* 441 b, 233a.

*omieszkawać kogo* (1): Esse alicui in mora, Omiełzkawać kogo. *Mqcz* 428d.

*Synonimy*: 1. *wstrzymawać, wstrzymywać, wściągąć, zaniechawać*; 2. *omijać, pozbawiać się, utracąć, zaniedbawać, zaniedbywać*; 3. *przeszkadzać, zadzierżawać, zadzierżywać, zawadzać*.

*Formacje współrdzenne* cf *MIESZKAĆ*.

Cf **OMIESZKAWAJĄCY, OMIESZKAWAN, OMIESZKAWANIE**

MŚ